

Onderhoud op sedumdaken: zin of onzin?

Niet alleen de techniek, ook de nazorg is bepalend voor levensduur

Groendaken worden steeds vaker toegepast. Als sedumdak, intensieve daktuin, maar ook als parkeerdak met groen. De levensduur van deze daken is sterk afhankelijk van de opbouw en de kwaliteit van de toegepaste materialen, maar zeker ook van de nazorg, het onderhoud.

Auteur: Grad F. van Heck

Bij intensieve daken wordt onderhoud uitgevoerd als normaal tuinonderhoud met heesters en bomen, maar bij sedumdaken ligt dit wat anders. Géén onderhoud is onzin, wel onderhoud is zinnig: sedumdaken zijn onderhoudsarm. Onderhoudsvrij bestaat niet.

Nieuwe aanleg en onderhoud

De levensduur van het groendak wordt niet alleen bepaald door de techniek, maar ook door de nazorg. De nazorg kan bestaan uit het vervangen van beplantingen die dood zijn gegaan, bijvoorbeeld in het eerste jaar na aanleg (in vaktaal 'inboet'). Veelal kan dit afzonderlijk vastgelegd worden in een groeigarantie. Hierin is dan de 'inboet' en het onderhoud voor het eerste jaar meegenomen. Deze methodiek is de traditionele hoveniersaanpak; bij tuinaanleg is het voorgaande min of meer vanzelfsprekend. In de praktijk van bouwwerkbegroeners wordt hieraan weinig aandacht besteed. Op of aan een bouwwerk wordt die groeigarantie gezien als een taak van de gebruiker of huurder.

Onderhoud op bestaande daken

Het onderhoud aan groendaken is bij sedumda-

ken ook afhankelijk van de beplantingsgroei en zal bij daken met een goede lagenopbouw een of twee keer per jaar uitgevoerd dienen te worden. Vaak worden hiervoor het voorjaar en het najaar aangehouden. Het onderhoudswerk kan beperkt zijn; aangewaaid onkruiden, boomscheuten en bladresten dienen verwijderd te worden. Hemelwaterafvoeren moeten worden gecontroleerd: zorg dat er geen korrels in de hemelwaterafvoeren kunnen komen en dat de beplanting er niet tegenaan groeit. Grassen en grof onkruid op een sedumdak zullen in het zomerseizoen uitdrogen en verwaaien.

Mossen ontstaan door een te vochtig dak. De laagopbouw is dan onvoldoende. Zij kunnen bestreden worden met antimosstoffen of eventueel licht uitgeharkt worden. Na bestrijding van de mossen en onkruiden is instrooien van kale plekken met sedumscheuten een goede methodiek. Sedum zaait zichzelf uit; na enige terugval zal sedum praktisch altijd weer opkomen en uitdijen. Met 'inboet' hoeft men dan ook minder rekening te houden. Alleen (of met name) Sedum Hispanicum heeft moeite om zich te handhaven bij sneeuw en erg strenge vorst, en ziet er nadien

vaak donker en dor uit. Licht uitharken, bemesten en eventueel sedumscheuten bijstrooien kan het groene dak ook dan weer overeind helpen.

Bemesting

Uit onderzoek is gebleken dat gevoede groendaken een betere dekkingsgraad hebben met begroeiing, waardoor er minder kans is op erosie, onkruid en uitval. Een sedumdak kunt u bijmesten met groendakvoer. Doorgaans is eenmaal per jaar in de lente voldoende; op wolplaten is echter drie tot vier keer per jaar bijvoeren gewenst. Gebruik dan een langwerkende meststof.

Water

Enkele weken geen water op een sedumdak hoeft geen probleem te zijn. Water geven is alleen nodig bij aanhoudend warm zomers weer, maar sproeien mag best. Het is geen noodzaak om een dak 'onder water' te zetten. Veel water geeft een verminderde bloei - minder kleurrijk - maar het dak zal wel groener blijven. Liever vaker sproeien en met kortere sproeitijden; het water zal dan beter geabsorbeerd worden door het groendak.

Verkeerde dakopbouw; recycled doek en dunne substraatlaag houden vocht vast met als gevolg sterke mosvorming en overdreven onderhoud.

Geen onderhoud geeft verarming van de sedumgroei; door de verkeerde laagopbouw vindt tegelijkertijd verrijking van mossen plaats.

Onderconstructie

Als een meerlaagse opbouw voor de dakbegroeiing wordt toegepast en er redelijk onderhoud wordt uitgevoerd, weten we dat een levensduur van ten minste 30 tot 50 jaar goed haalbaar is. De kwaliteit van het groendak begint al met de keuze van de ondergrond: isolatie en dakbedekking, en de bouwkundige detaillering. Voor de aanleg van het groendak is het zeker raadzaam de dakbedekking goed te controleren op een redelijke onderhoudstoestand. Leg geen groendak op een oude dakbedekking; verstoppertje spelen met een slecht of iets minder dak loont niet. De waterdichte dakbedekking onder het groendak moet goed zijn en bij voorkeur wortelvast. Overige eisen aan de onderconstructie zijn: een minimaal afschot vanaf 1,5 centimeter per meter en vooral een constructief voldoende sterk dak. Sedums zijn planten die beter gedijen in een relatief droge en schrale bodem, dus meer afschot of een schuin dak is iets mooier. Het is goed een controle uit te voeren op de inwendige condensatie in het dak, waarbij het binnenklimaat en de constructieopbouw een belangrijke rol spelen.

Opbouw en toegepaste materialen

De groendakopbouw moet voor een langdurig goed functioneren een aantal functies vervullen: groeilaag voor de beplanting, drainagelaag voor de afvoer van overtollig water en een waterbuffering voor de beplanting in droge perioden. In de praktijk is gebleken dat deze drie functies het beste van elkaar gescheiden kunnen zijn. Soms kunnen specifieke daken specifieke materialen

vereisen. Wij gaan hier uit van een groendak met een normaal gemiddelde opbouw.

Met name de groeilaag en de drainagelaag kunnen moeilijk gecombineerd worden. In de groeilaag zijn vaak fijne deeltjes en humus aanwezig, welke op termijn een stagnatie kunnen vormen voor de hemelwaterafvoer. De groeilaag is eenvoudig te scheiden van de drainagelaag door een filtervlies. Door een juiste lagenopbouw blijft de drainagelaag vrij van vervuiling en zal hij blijvend goed functioneren.

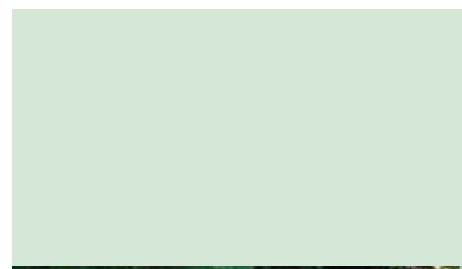
Een grindrand ten slotte zal de begroeiing makkelijker binnen de perken houden en voorkomt daarmee dat plantjes doorgroeien tot onder afdekkappen of loodslabben, zodat een capillaire werking wordt voorkomen. Afhankelijk van de hoogte en windvangmogelijkheid van het groendakpakket dient er een extra voorziening te worden getroffen tegen het opwaaien. Door aandacht voor deze punten zal het groene dak ook na dertig jaar nog goed functioneren.

Waterafvoer

Een goede waterhuishouding van een groendak is van essentieel belang voor zowel de opbouw als de onderliggende waterdichte laag en de constructie. Er dient specifiek gelet te worden op vegetatie in de grindstroken, eventuele verstopping van hemelwaterafvoeren en het functioneren van de drainage.

Een stagnatie in de waterafvoer veroorzaakt verzuring van het water voor de beplanting en kan leiden tot afsterven van de plantenwortels.

Controleer een of twee keer per jaar de goede werking van de hemelwaterafvoeren, zorg dat er geen korrels in komen en dat de beplanting er niet tegenaan groeit. Het hemelwaterafvoersysteem dient te zijn ontworpen conform de normen NEN 3215 en NTR 3216. Wij geven zelf niet de voorkeur aan dakafwatering met een onderdrukstelsel; het liefst zien wij veel en gespreide traditionele afvoeren.

Auteur Grad F. van Heck is adviseur bij Groendak.